

ΓΕΩΡΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΠΡΟΞΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΒΡΑΪΛΑΣ (1914)
ΕΝΤΟΝΗ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΓΑΝΗΣΙΩΝ

Ο Ελληνισμός της Ρουμανίας αποτελεί, πράγματι, αξιόλογο κεφάλαιο της ιστορίας των ελληνικών αποδημιών από τις πρώτες δεκαετίες μετά την άλωση της Πόλης ως και τα μέσα του 20ου αιώνα¹. Η ιδιαιτερότητα αυτή οφείλεται, οπωσδήποτε, στη διμέτωπη οικονομική και πνευματική του εμβέλεια προς τη χώρα προελεύσεως από τη μια πλευρά και προς τον χώρο υποδοχής από την άλλη². Κέντρο αναφοράς, όπως είναι γνωστό,

1. Για τις παλαιότερες εγκαταστάσεις των Ελλήνων στη Ρουμανία βλ κυρίως Γ. Γ. Παπαδοπούλου, *Περί τοῦ ἐν Βλάχοις Ἑλληνισμοῦ*. Ἀθήναι 1859. Κων. Σάθα, «Νεο-ελληνικῆς Φιλολογίας καὶ Ἱστορίας ἀνάμικτα. Μέρος Α. Ὁ ἐν Μολδοβλαχία Ἑλληνισμός πρό τῶν Φαναριωτῶν», *Πανδώρα*, τόμ. ΙΘ', Φυλλάδιο 448 (15.11.1868) καὶ Φυλλάδιο 449 (1.12.1868). σσ. 321-326. Θεοδ. Ἀθανασίου, *Περί τῶν Ἑλληνικῶν Σχολῶν ἐν Ρουμανία*. Ἀθήναι 1868. Μιχαήλ Α. Δένδια, *Αἱ ἐλληνικαὶ παροικίαι ἀνά τόν κόσμον. Μελέτη ἱστορικὴ καὶ πολιτικὴ καταρτισθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων ἐκθέσεων καὶ ἰδιωτικῶν πληροφοριῶν, δημοσιογραφικῶν εἰδήσεων, βιβλίων, στατιστικῶν κ.λπ.*, ἐν Ἀθήναις 1919. σσ. 38-40. Κων. Ἀμάντου, «Οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Ρουμανίαν πρό τοῦ 1821», *Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, τόμ. 19(1944). Cornelia Paracosta-Danielopolu, «L'organisation de la compagnie grecque de Brasov (1777-1850)», *Balkan Studies*, τόμ. 14,2 (1973). σσ. 312-323. Σπ. Γ. Φωκᾶ, *Οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ποταμοπλοῖαν τοῦ Κάτω Δουνάβεως*. Μετάφρ. ἐκ τῆς ρουμανικῆς Μαρίας Ι. Μαρκοπούλου, φιλολόγου (Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου -144), Θεσσαλονίκη 1975, Ἀθανασίου Ε. Καραθανάση, *Οἱ Ἕλληνες λόγιοι στή Βλαχία (1670-1714). Συμβολὴ στή μελέτη τῆς ἑλληνικῆς πνευματικῆς κίνησης στίς παραδουνάβιες ἡγεμονίες κατὰ τὴν προφαναριωτικὴν περίοδο* (Ἰδρυμα Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου 194). Θεσσαλονίκη 1982, ὅπου καὶ σχετικὴ βιβλιογραφία. καὶ τὴν πρόσφατην ἐργασίαν τῆς Olga Gicanci, «La specificite della diaspora greque dans l'espace roumain a l'epoque moderne», *Proceedings of the First International Congress on the Hellenic Diaspora*, τόμ. 2, Amsterdam 1991, σσ. 105-114. Βλ. ἐπίσης Ἀποστόλου Ε. Βακαλόπουλου, *Ἱστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ*, τόμ. Δ', Θεσσαλονίκη 1973. σσ. 247-256.

2. Βλ Ν. Iorga, *Roumains et Grecs au cours des siecles*, Bucarest 1921, σ. 16 κ.ε. Καραθανάση, ὁ.π., σσ. 11-12 καὶ 24-28.

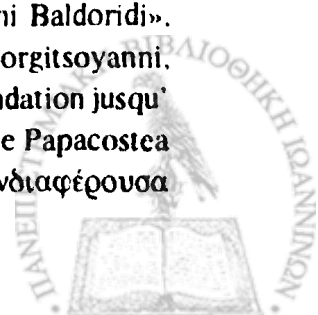

αυτής της δυναμικής παρουσίας και επιρροής υπήρξε ο Δούναβης, όπου οι ναυτιλιακές και εμπορικές δραστηριότητες πέρασαν σταδιακά και κατά μεγάλο ποσοστό στα χέρια των Ελλήνων, η ηγετική θέση των οποίων εδραιώθηκε, βέβαια, στα μέσα του 19ου αιώνα μετά τη συνθήκη των Παρισίων (1856)³.

Πρέπει να υπογραμμισθεί στο σημείο αυτό ότι στην υπάρχουσα βιβλιογραφία ιδιαίτερος λόγος γίνεται για την παρουσία και δραστηριοποίηση του επτανησιακού στοιχείου τόσο ευρύτερα στη Ρουμανία και στην περιοχή του Δούναβη, όσο και στον χώρο, ειδικότερα, της Βραΐλας. Παλαιότερα είχε επισημάνει το παραπάνω γεγονός ο Ν. Jorga, που αναφέρει ότι το μεγαλύτερο μέρος των Ελλήνων της Βραΐλας είχε προέλευση τα νησιά του Ιονίου. Πρόσφατα (1996) η Cornelia Papacosta-Danielopolu και αργότερα ο Cristian Filip (ο δεύτερος υπό την επίβλεψη της γνωστής ιστορικού Olga Cicanci) παρέχουν αξιόλογες πληροφορίες, από τις οποίες προκύπτει ότι οι Επτανήσιοι διαδραματίζουν τον κυριότερο ρόλο στο εμπόριο και στη ναυτιλία στον Δούναβη. Μάλιστα δεν αποφεύγουν να σημειώσουν ότι και στα πλαίσια των εκεί εγκατεστημένων Επτανησίων εντονότερη είναι η παρουσία του κεφαλονίτικου στοιχείου⁴. Κι ακόμη η ιδιαίτερη αυτή παρουσία των Επτανησίων στην περιοχή της Βραΐλας τεκμηριώνεται, γι' άλλη μια φορά, από κατάλογο μελών της εκεί ελληνικής Κοινότητας, που δημοσιεύεται στην παρούσα μελέτη κι απ' όπου προκύ-

3. Βασική εργασία για τις δραστηριότητες των Ελλήνων στον Δούναβη είναι του Σπ. Γ. Φωκά, *Οί Έλληνες εις τήν ποταμοπλοϊαν του Κάτω Δουνάβεως*, που αναφέρθηκε παραπάνω. Πρβλ και Μαρίας Ι. Μαρκοπούλου, *Οί Κεφαλλήνες και Ίθακήσιοι στη ναυτιλία του Δουνάβεως*. Αθήναι 1967. Βλ. και ορισμένες ειδήσεις στον Ν. Jorga, *Istoria comertului roman pana la 1700*. Bucuresti 1937. Με τη συνθήκη των Παρισίων (1856) επεκτάθηκε και στον Δούναβη η αρχή της διεθνοποίησης των ποταμών, που είχε αποφασισθεί στο συνέδριο της Βιέννης (1815) και δεν είχε εφαρμοστεί στον Δούναβη λόγω των αντιδράσεων της Αυστρίας και της Τουρκίας.

4. Βλ. Ν. Jorga, *Istoria Romanicoe*, vol. VIII, Bucuresti, 1938, σ. 386. Cornelia Papacosta-Danielopolu, *Comunitatile grecesti din Romania in secolul al XIX -lea*, editura Omonia, [Bucuresti], 1996, σ. 64 και Cristian Filip, *Aspecte din viata si actiunile din Braila in a deva Jumatate a secolului al XIX -lea*, [Bucuresti 1999, πρόκειται για πτυχιακή εργασία αδημοσίευτη υπό την επίβλεψη της Olga Cicanci]. Βλ. επίσης ορισμένα στοιχεία στον George Trohani, «Câtera date despre un antirevolutionar Brăilean-Manolachi Baldoridi», *Muzeum National*, VIII, ανάτυπο, Bucuresti 1995, σσ. 23-35. Evangelia N. Georgitsoyanni, «Le palais de l' Ambassade et l' Église Grecque de Bucarest (Histoire de leur foundation jusqu' à la pose de la première pierre de ces edifices)», στον τιμητικό τόμο «Corneliae Papacostea Danielopolu in memoriam εις μνήμην», Bucuresti 1999, σσ. 209-218, όπου ενδιαφέρουσα

ππει ότι ποσοστό 40% από των εκεί εγκατεστημένων Ελλήνων προέρχεται από την Επτάνησο.

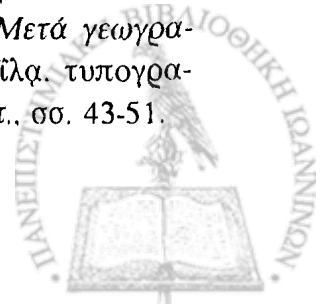
Οι αποδημίες, λοιπόν, των Ελλήνων (κυρίως Επτανησίων) στη Ρουμανία καλύπτουν τις δύο πρώτες περιόδους της ιστορίας της νεοελληνικής διασποράς⁵: την πρώτη, από τις αρχές του 15ου αι. ως και το 1830, και τη δεύτερη, από τη σύσταση του νέου ελληνικού κράτους ως τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Χρήσιμος απολογισμός της δεύτερης περιόδου, όπου εντάσσεται και η παρούσα συμβολή, είναι η πρόσφατη (1983) εργασία της Ελένης Δ. Μπελιά, όπου γίνεται μια συνολική επισκόπηση του μεταναστευτικού φαινομένου της χώρας μας προς τη Ρουμανία από το 1835 ως το 1878, με βάση ανέκδοτες πηγές και έντυπο ελληνικό και ξένο υλικό, και όπου η συγγραφέας παραθέτει την υπάρχουσα βιβλιογραφία⁶. Ελάχιστα, ωστόσο, γνωρίζουμε για το υπόλοιπο διάστημα της δεύτερης περιόδου⁷.

σχετική βιβλιογραφία. Πρβλ. και δημοσίευμα ειδικά για τους Κεφαλονίτες και Ιθακησίους της περιοχής του Δούναβη της Μαρίας Ι. Μαρκοπούλου, *Οί Κεφαλλήνες και Ίθακήσιοι στή ναυτιλία του Δουνάβεως*, ό.π., Από το σημείο αυτό πρέπει να ευχαριστήσω θερμά τη συνάδελφο Ευαγγελία Γεωργιτσογιάννη και την εκ Ρουμανίας μεταπτυχιακή φοιτήτριά μου Oana Barbalata για τις σχετικές διευκολύνσεις κατά την έρευνά μου.

5. Η ιστορία των νεοελληνικών αποδημιών χωρίζεται συμβατικά στις εξής τρεις περιόδους: α) από τα τέλη του 14ου και κυρίως από τα μέσα του 15ου αι. ως την ίδρυση του ελληνικού κράτους (1830), β) από το 1830 ως την έναρξη του δεύτερου παγκόσμιου πολέμου και γ) από το 1940 ως και τη δεκαετία του 1970. Βλ τις τομές αυτές στην πρόσφατη χρήσιμη και χρηστικότερη εργασία του Ι. Κ. Χασιώτη, *Επισκόπηση τής Ιστορίας τής Νεοελληνικής Διασποράς*, Θεσσαλονίκη 1993, σσ. 35-40. Στην εργασία αυτή υπάρχει συγκεντρωμένη επιλεκτική για το φαινόμενο της νεοελληνικής διασποράς βιβλιογραφία (σσ. 199-214).

6. Βλ. *Ελένης Δ. Μπελιά*, «Ο Έλληνισμός τής Ρουμανίας κατά τό διάστημα 1835-1878. (Συμβολή στήν ιστορία του επί τή βάσει τών ελληνικῶν πηγῶν)», ανατ. από τον 26ο τόμο του *Δελτίου τής Ιστορικής και Έθνολογικής Έταιρείας τής Ελλάδος*, Αθήναι 1983, σ. 54. όπου και σχετική βιβλιογραφία. Για την ίδια περίοδο βλ. και της Cornelia Papacosta-Danielopolu, «Le villes roumaines et la "Diaspora" greque au XIXe siecle». *Actes du IIe Congress International des Etudes Sud-Est Europeen*, τόμ. 2, Αθήνα 1972, σσ. 541-550.

7. Η έρευνα στις ελληνικές πηγές και για το χρονικό διάστημα μετά το 1878 ως το 1947 συνεχίζεται από την Ελένη Μπελιά (βλ. στην εργασία της, «Ο Έλληνισμός τής Ρουμανίας», ό. π., σ. 7). Σποραδικές πληροφορίες για την ίδια περίοδο βλ. Διονυσίου Μεταξά-Λασκαράτου, *Έλληνικαί παροικίαι Ρωσσίας και Ρωμουνίας. Μετά γεωγραφικῶν και ιστορικῶν σημειώσεων πρός δέ και εικονογραφιῶν, ἐν Βραΐλα*, τυπογραφείον "Universala" Κων. Π. Νικολάου, 1980, σσ. 109-128. και Δένδια, ό.π., σσ. 43-51.

Μοναδική βέβαια αξιόλογη συμβολή είναι η μονογραφία του Σπ. Γ. Φωκά, που αφορά όμως στις οικονομικές και ναυτιλιακές δραστηριότητες των Ελλήνων παροίκων στις παράκτιες περιοχές του Δούναβη⁸. Το έγγραφο, λοιπόν, που εδώ δημοσιεύουμε, η έκθεση δηλ. του Έλληνα προξένου προς το Υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας, και που αφορά ειδικά στην ελληνική κοινότητα της Βραΐλας, αποτελεί από τη μια πλευρά βασική ιστορική πηγή για το θέμα⁹ κι από την άλλη είναι μια ανταπόκριση στην ιστορική επιταγή για ειδικότερες και σε βάθος μονογραφίες των δραστηριοτήτων του Ελληνισμού της Ρουμανίας¹⁰.

α. Τι γνωρίζουμε ως τώρα για την Ελληνική Κοινότητα της Βραΐλας

Ειδικά για την Ελληνική Κοινότητα της Βραΐλας οι πληροφορίες που έχουμε ως τώρα είναι, βέβαια, αποσπασματικές, αλλά πολύτιμες και τεκμηριωμένες αρχειακά ως το 1878¹¹, σποραδικές και ήσσονος σημασίας αργότερα¹², και αφορούν σ' όλους τους τομείς δραστηριότητας της Κοινότητας: στη δημογραφική της κατάσταση, στις ναυτιλιακές και εμπορικές

8. Σπ. Γ. Φωκά. *Οί Έλληνες εις την ποταμοπλοϊαν του Δουνάβεως*. ό. π., σσ. 124 κ.ε.

9. Για τις προξενικές εκθέσεις ως ιστορικές πηγές βλ. Έλένης Δ. Μπελιᾶ, «'Ο Ελληνισμός τῆς Ρουμανίας», ό.π., σ. 7. Οι εκθέσεις των Ελλήνων προξένων στη Ρουμανία φυλάσσονται στο Ιστορικό Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών, στην Κεντρική Υπηρεσία (ΑΥΕ/ΚΥ), στο φάκ. 36/5, Προξενία Ρουμανίας.

10. Βλ. τη νύξη που κάνει ο Κων. Αμαντος, «Οί Έλληνες εις την Ρουμανίαν πρό του 1821», *Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Αθηνῶν*, τόμ. 19(1940), σ. 434. Πρβλ. και Έλένης Δ. Μπελιᾶ, «'Ο Ελληνισμός τῆς Ρουμανίας», ό.π., σ. 62. και Α. Βακαλόπουλου, *Ἱστορία του Νέου Ἑλληνισμού*, τόμ. Δ', σ. 276, όπου αναφέρεται στην ανάγκη συγγραφῆς ενός μεγάλου συνθετικού έργου, που να εξετάζει τη δράση του Ελληνισμού της Ρουμανίας.

11. Βλ. κυρίως Έλένης Δ. Μπελιᾶ, «'Ο Ελληνισμός τῆς Ρουμανίας», ό.π., σσ. 19-22, 26-28, 35-39 και 51. Της ίδιας, «L' instruction aux communautés grecques de Roumanie (1869-1878)», *Balkan Studies*, τόμ. 16ι, Θεσσαλονίκη 1975, σσ. 7-9. Σπ. Γ. Φωκά, ό.π., σσ. 97, 111, και σημ. 62, 119 και σημ. 67, 120 και σημ. 68, 120 και σημ. 70, 136, 141, 351-354, 378-434.

12. Διονυσίου Μεταξᾶ-Λασκαράτου, ό.π., σσ. 125-128, όπου αναφέρεται στον ναό της Ευαγγελιστρίας, στα εκπαιδευτήρια και σε οικονομικά θέματα της Κοινότητας Βραΐλας, και Μιχαήλ Α. Δένδια, ό.π., σσ. 45-46, όπου σημειώνει χαρακτηριστικά ότι το 1919 (τότε δημοσιεύεται η εργασία του Δένδια) «ἀκμαιότατος παραμένει ὁ Ελληνισμός ἐν Βραΐλα».

δραστηριότητες των μελών της, στην εκπαίδευση και ευρύτερα στην πνευματική και πολιτιστική της υπόσταση. Γνωρίζουμε λ.χ. ότι το 1872 η Ελληνική Κοινότητα της Βραΐλας αριθμούσε 7.000 μέλη¹³, ότι πριν από το 1900 στην ιδιοκτησία 18 Ελλήνων εφοπλιστών, μελών της Κοινότητας, ανήκαν 183 πλωτά στον Δούναβη (150 σλέπια και 33 ρυμουλκά)¹⁴, ενώ με βάση στατιστικές του 1900 ο αριθμός των Ελλήνων εφοπλιστών σλεπιών (ποταμόπλοιων) της Βραΐλας ανέρχεται στους 85 και ρυμουλκών στους 19¹⁵. Γνωρίζουμε επίσης ότι στη Βραΐλα ομάδα Ελλήνων εφοπλιστών, ήδη από το 1857, είχε ιδρύσει την πρώτη ασφαλιστική Εταιρεία με την επωνυμία “Concordia”¹⁶ και ότι ακόμη νωρίτερα (από το 1847) τα περισσότερα ελληνικά πλοία, που ταξίδευαν στον Δούναβη, κατέπλεαν στο λιμάνι της Βραΐλας¹⁷, ότι στον χώρο της παιδείας δραστηριοποιήθηκαν από το 1869 οι εκεί ελληνικοί σύλλογοι “Φιλανθρωπικός Σύλλογος της ελληνικής υπαλληλίας ο Ερμής” και ο “Φιλόμουσος Σύλλογος Βραΐλας”, που ίδρυσαν σχολεία στην Κοινότητα (σχολείο αρρένων και παρθεναγωγείο)¹⁸, και ότι υπό την εποπτεία της Κοινότητας λειτούργησε και “Ελληνικό” σχολείο¹⁹, ενώ από το 1847 κιόλας είχε αναπτυχθεί και ιδιωτική δραστηριότητα στην εκπαίδευση των Ελλήνων της Βραΐλας, εκφραζόμενη με ποικιλία εκπαιδευτηρίων: “Προκαταρκτικά”, “Ελληνικά”, “Γυμνάσια”, “Αλληλοδιδασκτικά”, “Ελληνοεμπορικό Διδασκαλείο”, “Παρθεναγωγείο”²⁰. Μαθαίνουμε ακόμη πως στη Βραΐλα είχε ιδρυθεί το 1872 “Ελληνικός Φιλαρμονικός Σύλλογος” με στόχο τη διδασκαλία εκκλησιαστικής μουσικής

13. Έλένης Δ. Μπελιᾶ. «Ο Έλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σ. 19.

14. Σπ. Γ. Φωκᾶ. *ό.π.*, σσ. 125-137 και κυρίως στις σσ. 135-136.

15. Σπ. Γ. Φωκᾶ. *ό.π.*, σ. 136.

16. Σπ. Γ. Φωκᾶ. *ό.π.*, σσ. 95-96 και σημ. 38, όπου αναγράφονται τα ονόματα των Ελλήνων μετόχων στην Εταιρεία με τις αντίστοιχες “μετοχές” συμμετοχής τους. Πρβλ. και Έλένης Δ. Μπελιᾶ. «Ο Έλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σ. 22.

17. Βλ. Έλένης Δ. Μπελιᾶ. «Ο Έλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σ. 20, όπου δημοσιεύει σχετικό απόσπασμα από την έκθεση του Υποπροξένου Βραΐλας Ιω. Αλεξανδρή.

18. Βλ. Έλένης Δ. Μπελιᾶ. «Ο Έλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σσ. 26 και 35-36. και της ίδιας «L' instruction aux communautis greques de Roumanie», *ό.π.*, σσ. 5-13.

19. Βλ. Έλένη Δ. Μπελιᾶ. «Ο Έλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σ. 27 και σημ. 91, και της ίδιας, «L' instruction», *ό.π.*, σ. 8.

20. Βλ. Έλένης Δ. Μπελιᾶ. «Ο Έλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σσ. 27-28 και της ίδιας, «L' instruction», *ό.π.*, σσ. 8-9. Πρβλ. και Διονυσίου Μεταξᾶ-Λασκαράτου, *ό.π.*, σ. 126.

και ότι λειτούργησαν ελληνικά τυπογραφεία απ' όπου εκδόθηκαν αξιόλογα βιβλία και όπου τυπώνονταν ελληνικές τοπικές εφημερίδες²¹.

Οι παραπάνω ειδήσεις για τον Ελληνισμό της Βραΐλας πλαισιώνονται, βέβαια, από ένα πλήθος λεπτομερειακών στοιχείων, ενώ σποραδικές πληροφορίες έχουμε και για τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Ωστόσο ειδική μονογραφία, συγκεκριμένη, για την Ελληνική Κοινότητα αυτής της πόλης δεν υπάρχει.

Η έκθεση του Έλληνα προξένου στη Βραΐλα, που συντάσσεται ύστερα από σχετική εγκύκλιο (28445) του ελληνικού Υπουργείου των Εξωτερικών, δίνει ακριβώς το στίγμα προς αυτή την κατεύθυνση: παρέχει μια σύντομη ιστορική αναδρομή της ζωής και της δράσης της Κοινότητας και καταλήγει σε μια σαφή εικόνα της κατάστασής της σε μια κρίσιμη χρονική στιγμή (1914), όταν ήδη έχουν ξεσπάσει οι πρώτοι βαλκανικοί πόλεμοι. Είναι δηλαδή, το ίδιο το κείμενο της έκθεσης μια συνοπτική μονογραφία της Ελληνικής Κοινότητας της Βραΐλας, που προάγει την έρευνα, αφού παρέχει νέα στοιχεία και τεκμηριώνει παλαιότερες πληροφορίες.

1) Προσδιορίζεται με ακρίβεια η ημερομηνία ίδρυσης της Κοινότητας. Ήταν γνωστό μόνο ότι το 1872 η Κοινότητα ήταν οργανωμένη²². Τώρα μαθαίνουμε ότι ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1863 και ότι καθορίστηκαν και τα αρχικά θεσμικά πλαίσια λειτουργίας της²³. Σύμφωνα με το κείμενο της έκθεσης η Κοινότητα με δημοκρατικές-εκλογικές διαδικασίες θα αναδεικνυε επιτροπή διαχείρισης, στην αρχή τριμελή και στη συνέχεια επταμελή, που θα είχε ως έργο τα οικονομικά της εκκλησίας και της ίδιας της Κοινότητας. Η άδεια λειτουργίας της χορηγείται από τις ρουμανικές αρχές τον Μάιο της ίδιας χρονιάς με θεσμικό όρο την αυτονομία ή τη σύστασή της "ώς ήθικοῦ προσώπου"²⁴.

2) Τεκμηριώνεται για άλλη μια φορά ότι λόγοι εθνικοί οδηγούσαν τους

21. Βλ. Έλένης Δ. Μπελιᾶ, «Ο Ελληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σσ. 36-37 και 38-39, και της ίδιας, «L' instruction», *ό.π.*, σσ. 8-9.

22. Έλένης Δ. Μπελιᾶ, «Ο Ελληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σ. 13.

23. Βλ. στο έγγρ., στιχ. 9-10: «Ἡ Ελληνική Κοινότης Βραΐλας ἐσχηματίσθη κατὰ μῆνα Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 1863...» και στ. 45-49, όπου υπογραμμίζεται ότι ἀπὸ τότε ἀρχισε ἡ αυτονομία τῆς Ελληνικῆς Κοινότητος τῆς Βραΐλας. Πάντως ὁ ηγεμόνας τῆς Ρουμανίας, Α. Cuza, τὸ 1860, ἀναγνώρισε ἐπίσημα τὶς ἐλληνικὲς κοινότητες τῆς Ρουμανίας, ὡς νομικὰ πρόσωπα. (Βλ. Έ. Μπελιᾶ, *ό.π.*, σ. 11).

24. Βλ. στο έγγρ., στ. 45-49.

Έλληνες αποδήμους να συσπειρωθούν, να οργανωθούν και να δράσουν ως έθνος²⁵. Η ίδρυση της Κοινότητας το 1863 είναι συνέπεια των μέτρων που έλαβε ο ηγεμόνας της Ρουμανίας Α. Cuza: του περιορισμού της ελληνικής γλώσσας²⁶ και της κατάσχεσης των εκκλησιαστικών κτημάτων που ανήκαν στα ελληνικά πατριαρχεία²⁷.

- 3) Μαρτυρείται η ακριβής ημερομηνία (Μάιος 1863) έναρξης των εργασιών για την ανέγερση του νέου ναού, μετά την απαγόρευση της χρήσης της ελληνικής γλώσσας στον ναό των Ταξιαρχών, καθώς και η ημερομηνία των εγκαινίων του (29.10.1872)²⁸.
- 4) Για το σχολείο αρρένων, που είχε ιδρύσει ο "Φιλανθρωπικός Σύλλογος της ελληνικής υπαλληλίας ο Ερμής", έχουμε από την έκθεση νέα στοιχεία: μαθαίνουμε ότι αρχικά λειτουργούσε υπό τη διοίκηση δωδεκαμελούς επιτροπής εκλεγόμενης από τον ίδιο τον σύλλογο, ενώ από το 1887 το σχολείο περιέρχεται «εις τήν διεύθυνσιν καί συντήρησιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος»²⁹.
- 5) Το Ελληνικό Παρθενάγωγείο, που είναι δημιούργημα του "Φιλόμουσου Συλλόγου Βραΐλας", ιδρύεται το 1870 (και όχι το 1869)³⁰, αφού τη χρονιά αυτή μαρτυρείται και η ίδρυση του συλλόγου. Το κείμενο της

25. Βλ. Διονυσίου Μεταξᾶ-Λασκαράτου, *ό.π.*, σ. 126. Μιχαήλ Α. Δένδια, *ό.π.*, σ. 42.

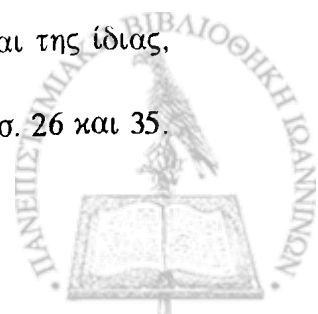
26. Για την εξάπλωση της ελληνικής γλώσσας στη Ρουμανία (αλλά και την επίδρασή της στη ρουμανική γλώσσα) βλ. N. Kartojan, *Istoria literaturii române vechi*, τόμ. 3, Bucuresti 1945, σσ. 208-210. Πρβλ. και Καραθανάση, *Οί Έλληνες λόγιοι στή Βλαχία*, *ό.π.*, σ. 24, και Α. Βακαλόπουλου, *Ιστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ*, τόμ. Δ', 1973, σσ. 252-254, όπου και σχετική βιβλιογραφία.

27. Βλ. πρόχειρα Μιχαήλ Α. Δένδια, *ό.π.*, σ. 42, και Ἐλένης Δ. Μπελιᾶ, «Ἡ Ἑλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σ. 58, όπου αναφέρει ὅτι τὸ "ζήτημα τῶν γραικικῶν μοναστηριῶν", που ἐντάσσεται στη γενικότερη πολιτική για τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ρουμανίας, ἀνέκυψε τὸ 1859, ὅταν ὁ Cuza ἐπέβαλε φορολογία στα μοναστηριακά κτήματα τῶν ηγεμονιῶν.

28. Βλ. ἔγγρ., στίχ. 45-46. Πρόκειται δηλ. για τὸ ναὸ τῆς Ευαγγελιστρίας, που ἀναφέρεται ὅτι πράγματι ἰδρύθηκε τὸ 1863 καὶ ἦταν για τὸ μέγεθος καὶ τὴ λαμπρότητά του μοναδικὸς «ἐν τῇ ἀνατολῇ» (βλ. Διον. Μεταξᾶ-Λασκαράτου, *ό.π.*, σ. 126).

29. Βλ. ἔγγρ., στίχ. 61-69. Πρβλ. καὶ Ἐλένης Δ. Μπελιᾶ, *ό.π.*, σ. 26 καὶ τῆς ἰδίας, «L' instruction», *ό.π.*, σ. 7-8.

30. Πρβλ. Ἐλένης Δ. Μπελιᾶ, «Ἡ Ἑλληνισμός τῆς Ρουμανίας», *ό.π.*, σσ. 26 καὶ 35.

- έκθεσης ακόμη παρέχει τις σχετικές συμπληρωματικές ειδήσεις, ότι ο σύλλογος συντηρούσε αρχικά το Παρθεναγωγείο, ότι το 1879 περιέρχεται στη δικαιοδοσία της Κοινότητας και ότι το 1893 παύει να λειτουργεί για οικονομικούς λόγους³¹.
- 6) Αξιόλογες είναι ακόμη οι πληροφορίες για τις μεγάλες προσφορές των ομογενών για την ανέγερση των κτιρίων των παραπάνω σχολείων. Έτσι μαθαίνουμε ότι μόλις το 1902 η Κοινότητα αποκτά ιδιόκτητο κτίριο για το σχολείο αρρένων και το 1913 ανοικοδομείται κτίριο για το Παρθεναγωγείο στο προαύλιο της ελληνικής εκκλησίας³².
- 7) Επισημαίνεται στις αρχές της δεύτερης δεκαετίας του 20ου αιώνα πτώση οικονομική και δημογραφική της Κοινότητας και προσπάθεια (κατά το 1912) ανασύνταξης.
- 8) Σημειώνεται η περιουσιακή κατάσταση της Κοινότητας κατά το 1914 (τα δύο κτίρια των σχολείων και τα δύο ποταμόπλοια)³³.
- 9) Προσδιορίζονται η μορφή του λειτουργούντος σχολείου αρρένων (4 τάξεις Δημοτικού και 2 Ελληνικού), η επιστημονική κατάρτιση και οι τίτλοι του διδακτικού προσωπικού και προαναγγέλλεται η σύσταση έβδομης τάξης, καθώς και η σύνταξη αιτήματος προς το ελληνικό Υπουργείο, για να αναγνωρισθεί το σχολείο αυτό ισοβάθμιο προς τα Ελληνικά σχολεία της Ελλάδας³⁴.
- 10) Τέλος καταγράφονται τα έσοδα και τα έξοδα της Κοινότητας, απ' όπου δίνεται η ευχέρεια να συναχθούν χρήσιμα συμπεράσματα, και καταχωρούνται ονομαστικά τα 183 και πλέον μέλη της Κοινότητας, που μπορούν να δεχθούν χρήσιμες ποσοστιαίες αναλύσεις σε σχέση με τον χώρο της ελεύθερης Ελλάδας, τα Επτάνησα και τον αλύτρωτο Ελληνισμό.

31. Βλ. έγγρ., στίχ. 74-77.

32. Βλ. έγγρ., στίχ. 81-97.

33. Βλ. έγγρ., στίχ. 155-160.

34. Βλ. έγγρ., στίχ. 175-193. Στα 1919, που γράφει ο Δένδιας, φαίνεται ότι το σχολείο αυτό υπήρχε «λαμπρόν... ανεγνωρισμένον ως ισότιμον προς τά εν Έλλάδι Γυμνάσια» (βλ. Δένδια, ό.π., σ. 45).

ΤΟ ΕΓΓΡΑΦΟ³⁵

CONSULAT R. DE GRECE

a BRAILA

Ἄριθ. 162 Γ/75

Braila, le 31 Μαΐου 1914

Πρός τό

ἐπί τῶν Ἐξωτερικῶν Σ. Ὑπουργείου

5

Συμμορφούμενος πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 28455 π.ἔ. ἐγκύκλιον τοῦ Σ. Ὑπουργείου ἔχω τὴν τιμὴν νά ὑποβάλω αὐτῷ τὰς ζητηθείσας πληροφορίας περὶ τῆς ἐν Βραΐλα Ἑλληνικῆς Κοινότητος.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινότης Βραΐλας ἐσχηματίσθη κατὰ μῆνα Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 1863, ἐν ἐποχῇ δηλονότι καθ' ἣν ὁ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος Κούζας, μετὰ τὴν ἐκλαΐκευσιν τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὰ Ἑλληνικά Πατριαρχεῖα, ἀπηγόρευσε καὶ τὴν χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τοῖς ναοῖς καὶ πρὸ πάντων ἐν τῷ ἐνταῦθα ναῷ τῶν Ταξιαρχῶν, ἔνθα ἀνέκαθεν ἦτο καθιερωμένη ἐκ δεξιῶν μὲν ἡ ἑλληνική ψαλμωδία, ἐξ ἀριστερῶν δέ ἡ ρωμουνική. Τότε συνῆλθον οἱ πρόκριτοι τῆς ἑλληνικῆς παροικίας καὶ κατήρτισαν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ὁμογενῶν Τζωρτζῆ Βούρου, Ἰωάννου Φάραγγα, Γεωργίου Ἀβασιώτου, Στεργίου Μπότσαρη, Δημητρίου Καρούσου, Στεργίου Καλούδη, Δημητρίου Καββαδία, Λαζάρου Σκληῶ, Ἰωάννου Μαρη, Δημητρίου Γριμάλδη, Γεωργίου Οἰκονόμου καὶ Νικολάου Λογάδη. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη κατηρτίσθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Ἀβασιώτου, μεγαλεμπόρου, ὃν οἱ ξένοι ἀπεκάλουν "Roî du Danube". Συνελθόντες, λοιπόν, εἰς σύσκεψιν οἱ εἰρημένοι ὁμογενεῖς ἀπεφάσισαν νά προβῶσιν εἰς ἀνέγερσιν ἰδίου ναοῦ ἑλληνικοῦ ἔχοντος ἱερεῖς καὶ ἱεροψάλτας Ἕλληνας, πρὸς τοῦτο δέ ἀπετάθησαν δι' ἀναφορᾶς τῶν πρὸς τὸν ἡγεμόνα

35. Πρόκειται για ένα δακτυλόγραφο κείμενο σσ. 15, απευθυνόμενο από τον Έλληνα Πρόξενο της Βραΐλας προς το Υπουργείο Εσωτερικών, όπου πρωτοκολλάται τις 27.7.1914, με αριθ. πρωτ. 24061 και αρχειοθετείται στον φάκ. 175. Το έγγραφο εκδίδεται όπως έχει. Διορθώθηκε μόνο η στίξη και τα κεφαλαία έγιναν πεζά, όπου, χωρίς λόγο, είχαν τεθεί από τον συντάκτη της έκθεσης.

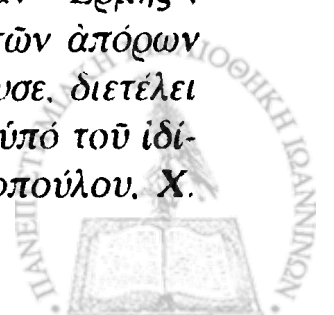

Ἀλέξανδρον Κούζαν, τόν Μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας καί τόν
 ὑπουργόν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Τό ἔγγραφον, δι' οὗ ἐζήτησαν τήν
 ἀπαιτουμένην πρός τοῦτο ἄδειαν παρά τοῦ Ὑπουργείου, ἀνέφερεν ὡς
 λόγον ἀποχρῶντα ὅτι ἡ ὁσημέραι αὐξουσα Ἑλληνική Παροικία ἠγνό-
 30 ει τήν ρωμουνικήν γλῶσσαν, ἐν δέ τῇ πρός τόν ἡγεμόνα Κούζαν ἀνα-
 φορᾷ τῆς, ἡ περί ἧς λόγος ἐπιτροπή, ἔλεγε πρός τούτοις ὅτι οὐ μόνον
 ἡ πολυἀριθμος Ἑλληνική Παροικία ἠγνόει τήν ρωμουνικήν, ἀλλά καί
 τά πληρώματα τῶν πολλῶν ἑλληνικῶν καί ἰονικῶν πλοίων, ἅτινα κα-
 τέπλεον τότε κατ' ἔτος εἰς τόν λιμένα Βραΐλας. Ἐν τῇ ἀναφορᾷ ἐλέγε-
 35 το, προσέτι, ὅτι μετά τήν ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ ἡ ὑπό τήν προε-
 δρεϊάν τοῦ Γεωργίου Ἀβασιῶτου ἐργαζομένη τότε δωδεκαμελής ἐξ
 ὁμογενῶν ἐπιτροπή ἔμελλε νά παραιτηθῇ, θά ἐξελέγετο δέ ὑπό τῆς
 Κοινότητος ἕτερα τριμελής τοιαύτη, ἧτις βραδύτερον ἐγένετο ἑπταμε-
 λής, ἔχουσα ἀποστολήν τήν συντήρησιν τοῦ Ναοῦ, τήν δημιουργίαν
 40 καί διαχείρισιν τῆς Κοινοτικῆς περιουσίας ἐπί τριετίαν, μετά παρέ-
 λευσιν τῆς ὁποίας ὤφειλε καί αὐτή νά παραιτηθῇ, δίδουσα λόγον τῶν
 ὑπ' αὐτῆς πεπραγμένων καί προσκαλοῦσα τήν Κοινότητα εἰς ἐκλογήν
 νέας ἐπιτροπῆς.

Ἡ οἰκοδομή τοῦ ναοῦ, δι' ἣν ἐδαπανήθη ἐν ἑκατομμύριον φρά-
 45 γκων ἄνευ οὐδενός ἐσωτερικοῦ ἐξωραϊσμοῦ, ἤρξατο κατά Μάϊον τοῦ
 1863, διότι τότε ἐχορηγήθη ὑπό τοῦ ἡγεμόνος Κούζα ἡ αἰτηθεῖσα ἄδεια
 ὑπό τούς ὄρους, οὓς εἶχεν εὐσεβάστως ὑποβάλει ἡ δωδεκαμελής ἐπι-
 τροπή, ἐξ' ὧν δ' ἐξάγεται καθαρῶς ἡ αὐτονομία τῆς Ἑλληνικῆς Κοι-
 νότητος ἢ μᾶλλον ἡ ὑπαρξίς αὐτῆς ὡς ἠθικοῦ προσώπου.

Ἡ οἰκοδομή τοῦ ναοῦ πεπερατώθη κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1872, ὁπό-
 50 τε ἐτελέσθησαν καί τά ἐγκαίνια αὐτοῦ τῇ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ὡς δη-
 λοῦται ἐκ τῆς εἰδοποιήσεως, ἣν εἶχεν ἐκδώσει ἡ τότε ἐκλεγείσα ἐπιτρο-
 πή τῆς Κοινότητος, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Μιχαήλ Ροδοκανάκη, Γ. Α.
 Οἰκονόμου καί Γ. Α. Ἀντίπα.

Σχολεῖον κατ' ἀρχάς ἡ Κοινότης δέν ἴδρυσεν, ἀλλ' ὑπῆρχον ἐν
 Βραΐλα σχολεῖα ἑλληνικά ἰδιωτικά ὡς καί πολλοί Ἑλληνες διδάσκαλοι
 διδάσκοντες ἰδιαίτερος τήν Ἑλληνικήν. Κατά τό 1869 ἐν τούτοις, τῇ
 πρωτοβουλία καί συνδρομῇ τῶν ἀποθηκοφυλάκων σιτηρῶν (μαγαζινιέ-
 55 ριδων) ἰδρύθη Σύλλογος Φιλανθρωπικός ὑπό τήν ἐπωνυμίαν "Ἐρμῆς".
 σκοπόν ἔχων τήν σύστασιν σχολείου πρός ἐκπαίδευσιν τῶν ἀπόρων
 ἑλληνοπαίδων. Τό σχολεῖον, ὅπερ ὁ ρηθείς Σύλλογος ἴδρυσεν, διετέλει
 ὑπό τήν διεύθυνσιν δωδεκαμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐκλεγομένης ὑπό τοῦ ἰδί-
 60 ου Συλλόγου καί ἀποτελουμένης ἐκ τῶν Γ. Δ. Σακελλαροπούλου, Χ.

65 Τολμίδου. Έ. Μ. Ζαβιτσάνου. Ά. Χ. Μαρη, Άγ. Οικονόμου, Παναγή Καββαδία. Ί. Γ. Δαυή, κ.λ. κ.λ. Τό σχολεῖον τοῦτο ἐξηκολούθησε συντηρούμενον ὑπό τοῦ Φιλανθρωπικοῦ Συλλόγου μέχρι τοῦ ἔτους 1887, ὅτε περιῆλθεν εἰς τήν διεύθυνσιν καί συντήρησιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος. ἐπί τῆς ἐπιτροπείας τῶν ὁμογενῶν Ἀλκιβιάδου Ἐμπειρίκου, Ζ. Δεῖμέζη. Π. Φ. Βιολάτου, Κωνστ. Σταθάτου καί Ί. Μήλλα.

70 Παραλλήλως τῷ Φιλανθρωπικῷ Συλλόγῳ “Ἐρμῆ” ἰδρύθη ἐν ἔτει 1870 καί ἕτερος Σύλλογος, ὑπό τήν ἐπωνυμίαν “Ἑλληνικός Φιλόμουσος Σύλλογος”, τῇ ἐνεργείᾳ ἰδίως τοῦ ἀοιδίμου Σοφοκλέους Πετσάλη, φαρμακοποιοῦ καί τοῦ Τιμολέοντος Ρουμπίνη, δημοσιογράφου. Δαπάναις τοῦ Συλλόγου τούτου συνετηρεῖτο τότε τό ἐν ἔτει 1870 ἰδρυθέν
75 Ἑλληνικόν Παρθεναγωγεῖον, περιελθόν καί τοῦτο ἐν ἔτει 1879 ὑπό τήν δικαιοδοσίαν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Κοινότητος. Ἀλλά τό Παρθεναγωγεῖον τοῦτο ἔπαυσε δυστυχῶς τῷ 1893 λειτουργοῦν, ἐλλείψει πόρων.

Καί ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ τήν κυρίως ἱστορίαν τῆς ἐν Βραΐλα Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ὅσον δ’ ἀφορᾷ τήν ἐθνικήν αὐτῆς ἐκπαίδευσιν
80 καί τήν λοιπὴν δρᾶσιν, ἔχω τήν τιμὴν νά προσθέσω τά ἐξῆς:

Μέχρι τοῦ 1902 ἡ Ἑλληνική Κοινότης ἐστερεῖτο ἰδιοκτητῶν κτιρίων διά τό Ἀρρεναγωγεῖον καί τό Παρθεναγωγεῖον αὐτῆς. Ἀλλά κατά τό εἰρημένον ἔτος ἡ ἐπιτροπή τῆς Κοινότητος ἡ ἀποτελουμένη τότε ἐκ τῶν
85 κ.κ. Γ. Κουντούρη ἱατροῦ, Προέδρου, Ἐμμ. Χρυσοβελώνη, Δ. Σταθάτου, Δ. Γαλιατσάτου καί Ί. Δημοπούλου, μελῶν, ἀπεφάσισε νά ἐγείρη κτίριον δι’ Ἀρρεναγωγεῖον ἐν ὀνόματι τῆς Κοινότητος, ἐπί τῇ βάσει τῆς νεωστί τότε συναφθείσης μεταξύ Ἑλλάδος καί Ρωμανίας ἐμπορικῆς συμβάσεως, δυνάμει τῆς ὁποίας αἱ ἐν Ρωμανίᾳ Ἑλληνικαὶ Κοινοτήτες ἀνεγνωρίζοντο ὡς ἠθικά πρόσωπα. Ἐπειδὴ δέ τό ἐν τῷ κοινο-
90 τικῷ ταμείῳ εὑρισκόμενον τότε ποσόν τῶν 36 χιλιάδων φράγκων δέν ἐξήρκει πρὸς τόν σκοπὸν τοῦτον, ὁ ἀείμνηστος Παναγῆς Φ. Βιολάτος ἀνέλαβε νά συμπληρώσῃ ἐξ ἰδίων του τό ἐλλείπον ποσόν. Ἡ δαπάνη τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἀρρεναγωγείου ὑπερέβη κατά πᾶσαν πιθανότητα τό ποσόν τῶν 70 χιλιάδων φράγκων. Ἡ κατάθεσις τοῦ θεμελίου λίθου ἐγένετο
95 κατ’ Ἰούνιον τοῦ 1902, τά δέ ἐγκαίνια τοῦ Ἀρρεναγωγείου ἐτελέσθησαν μεθ’ ὅλης τῆς προσηκούσης μεγαλοπρεπείας κατ’ Ὀκτώβριον τοῦ 1902.

Ὁ ἀείμνηστος Π. Βιολάτος, ἀμέσως μετὰ τήν ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς, προέτεινε ν’ ἀποδώσῃ εἰς τήν Κοινότητα τό κοινοτικόν πο-
100 σόν τῶν 36 χιλιάδων φράγκων, ὑπό τόν ὅρον ὅμως νά καταβληθῶσι καί ὑπό τῶν λοιπῶν ὁμογενῶν ἔρανοι πρὸς ἀνέργειαν καί συντήρησιν

Παρθεναγωγείου. Δυστυχῶς ὁμως ἡ πρότασις τοῦ φιλοπάτριδος ὁμογενοῦς δέν εὔρε μιμητάς. Ἐν τῇ διαθήκῃ του ἐν τούτοις ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ ἀφῆκε τό ἐκ τοῦ κοινοτικοῦ ταμείου δαπανηθέν ποσόν τῶν 36 χιλιάδων φράγκων πρὸς ὄφελος τῆς Κοινότητος καί ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν ἀνέγερσιν Παρθεναγωγείου. Τό περί οὗ λόγος ποσόν ἡ Κοινότης παρέλαβεν ἀπό τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1912 τῇ ἐντόνῳ ἐπεμβάσει μου παρά τῷ γενικῷ κληρονόμῳ Φ. Βιολάτῳ, ὅστις ἐκράτησε τόν ἐκ 4 χιλιάδων φράγκων κληρονομικόν φόρον. Διά τοῦ ποσοῦ τούτου ὠκοδομήθη κατὰ τό παρελθόν ἔτος ἐντός τοῦ προαυλίου τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησίας ὠραῖον ὑπό πᾶσαν ἔποψιν Παρθεναγωγεῖον. οὗ ἡ δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς 35 περίπου χιλιάδας φράγκων, ἀφοῦ κατεδαφίσθη προηγουμένως ὁ ἐν τῷ αὐτῷ προαυλίῳ ἀκατάλληλος οἰκίσκος, ὁ χρησιμεύων τέως ὡς κατοικία ἱερέων. Τά ἐγκαίνια τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου θά τελεσθῶσι κατά Σεπτέμβριον τοῦ τρέχοντος ἔτους, ὅποτε θ' ἀρχίσῃ καί ἡ λειτουργία αὐτοῦ, πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν ἀπόρων κορασιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος, πράγματος οὔτινος ἐστερήθησαν ἐπὶ πολλά ἔτη.

Οἱ πόροι πρὸς συντήρησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Βραΐλας εἶναι 1ον αἱ ἐκ τῶν περιφερομένων ἐν τῷ ναῷ δίσκων εἰσπράξεις, 2ον αἱ ἐτήσιαι συνδρομαὶ τῶν ὡς μελῶν τῆς Κοινότητος ἐγγεγραμμένων ὁμογενῶν, ὧν τό ἀντίτιμον δέν ὑπερβαίνει τάς 3500-4000 φράγκων καί 3ον οἱ ἐκούσιοι ἔρανοι τῶν ὁμογενῶν. οἱ κατ' ἔτος διά τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Κυριῶν διενεργούμενοι. Δυστυχῶς ὁμως καί οἱ πόροι οὔτοι ἐλαττοῦνται ἀπό τινων ἐτῶν, ὡς ὁ νῦν σεβ. Πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Γ. Κουντούρης, ἰατρός, ἐπανειλημμένως κατέδειξεν ἐν ταῖς ἐποικοδομητικαῖς καί πειστικωτάταις λογοδοσίαις αὐτοῦ, διότι ἡ Κοινότης ἀραιούται κατ' ἔτος ἀριθμητικῶς καί ἐκπίπτει οἰκονομικῶς. Τό γεγονός τοῦτο ἠνάγκασε τὴν νῦν ἐπιτροπὴν τῆς Κοινότητος, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς συγκαλέσῃ εἰς γενικὴν συνέλευσιν τὴν Κοινότητα κατὰ τὴν 4 Ἰανουαρίου 1912 πρὸς ἐξεύρεσιν καί δημιουργίαν πόρων παγίων, πρὸς τόν σκοπόν δέ τοῦτον ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Γ. Κουντούρης ἀνέπτυξε, διά καταλλήλου λόγου, ὅτι μόνον τελεσφόρον μέσον θά ἦτο ἡ ἐφ' ἀπαξ καταβολὴ ἐκ μέρους τῶν εὐπορούντων μελῶν τῆς Κοινότητος, ὅπως σχηματισθῇ κεφάλαιον πάγιον, ἐκ τῶν τόκων τοῦ ὁποίου θά ἐκαλύπτετο μέγα μέρος τῶν δαπανῶν τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς συντήρησιν τῶν κοινοτικῶν ἰδρυμάτων. Τὴν γνώμην τοῦ κ. Προέδρου ὑπεστήριξε τελεσφόρως ὁ κατὰ τὴν γενικὴν ἐκείνην συνέλευσιν παραστάς ἀξιότιμος προκάτοχός μου κ. Γ. Λαγουδάκης, τό δέ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε λίαν εὐάρεστον, καθ' ὅσον ἐκ τῶν καταβληθεισῶν

140 κατά τήν συνεδρίαν ἐκείνην συνδρομῶν ἀπετελέσθη τό οὐχί εὐκαταφρόνητον ποσόν τῶν 48 χιλιάδων φράγκων.

Μετά τόν ἀοίδιμον Π. Βιολάτον καί ἕτερος εὐεργέτης τῆς Κοινότητος, ὁ ἀειμνήστος Νικόλαος Δενδρινός, ἐκληροδότησε διά διαθήκης εἰς τήν Κοινότητα ἕν ποταμόπλοιον (σλέπι) ἀξίας 50-55 χιλιάδων φράγκων. Ἐπειδή δέ προέκυψαν σοβαραί δυσχέρειαι μεταξύ τῶν κληρονόμων τοῦ διαθέτου Νικολάου Δενδρινοῦ καί τῆς Κοινότητος, δυσχέρειαι, αἵτινες μικροῦ δεῖν κατέληγον εἰς τά ἐγχώρια δικαστήρια, τῇ συντόνῳ καί συνδιαλλακτικῇ παρεμβάσει μου καί μετά πολλούς μου κόπους ἀπεσοβήθη ὁ ἐκ τῶν δικαστηρίων εὐνόητος κίνδυνος καί τό ποταμόπλοιον περιῆλθεν εἰς τήν κυριότητα τῆς Κοινότητος, ἀντί ἀποζημιώσεως πρὸς τοὺς κληρονόμους ἐκ φράγκων 13 χιλιάδων.

150 Οὕτω λοιπόν διά τῆς πρό δύο ἐτῶν καταβληθείσης ἐκτάκτου συνδρομῆς τῶν εὐπορούντων ὁμογενῶν καί τῶν κληροδοτημάτων τῶν ἀειμνήστων Π. Βιολάτου καί Ν. Δενδρινοῦ, ἡ Κοινότης Βραΐλας κέκτηται σήμερον τῆς ἐξῆς περιουσίας:

1ον. Λαμπρόν Ἀρρεναγωγεῖον.

2ον. Τό ἄρτι ἀνεγερθέν περικαλλές Παρθεναγωγεῖον.

3ον. Δύο ποταμόπλοια, τό ἕν ἀγορασθέν ὑπό τῆς Κοινότητος καί τό ἕτερον τό ὑπό τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Δενδρινοῦ, ὡς ἄνω εἴρηται, κληροδοτηθέν αὐτῇ, ἀξίας 55 περίπου χιλιάδων φράγκων.

Ὅφειλῶ ἐν τούτοις νά σημειώσω ὅτι ἡ Ἑλληνική Κοινότης Βραΐλας, ὀρθῶς σκεπτομένη καί ποιοῦσα, ἐξέλεξεν, ἀντί πάσης ἐγγείου κτήσεως, τήν ἀγοράν ποταμοπλοίων καί ὡς μᾶλλον προσοδοφόρων καί ὡς ἀπηλλαγμένων ἐνδεχομένων δυσχερειῶν καί περιπετειῶν.

165 Ἐπιτροπή ἡ ἔτι καί νῦν ὑπό τήν ἐμβριθῆ καί περιεσκεμμένην προεδρείαν διατελοῦσα τοῦ κ. Γ. Κουντούρη, ἱατροῦ, ἐκτός τῶν ἀνωτέρω, φρόντισε καί φροντίζει καί περὶ τῆς εὐπρεποῦς συντηρήσεως τοῦ περικαλλεστάτου αὐτῆς ναοῦ, οὗ τό ἐσωτερικόν ἐξωραϊσθῆ καθ' ὅλοκληρίαν σχεδόν, διότι, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ ναός οὗτος ἐκτίσθη, ἔμεινε γυμνός, ἀποτελούμενος ἐκ τεσσάρων μόνον τοίχων καί τεσσάρων εἰκότων. Ἡ τελευταίως γενομένη κατασκευή καί ἐπιχρῦσσις ὠραίου τέμπλου, ἀνταξίου πρὸς τό λοιπόν περίλαμπρον οἰκοδόμημα, ὀφείλεται εἰς τήν γενναίαν συνδρομήν φιλοπάτριδος ὁμογενοῦς, τοῦ ἀξιότιμου κ. Νικολάου Γαλιατσάτου.

175 Ἄλλ' ὅ,τι κυρίως καθίσταται ἄξιον ἰδιαίτερας μνείας εἶναι ὁ τέλειος καταρτισμός τοῦ Ἀρρεναγωγείου, περιλαμβάνοντος τέσσαρας τάξεις Δημοτικῆς καί δύο Ἑλληνικοῦ Σχολείου μετά προσωπικοῦ ἀρι-

180 στου, διότι ὁ μὲν Διευθυντῆς κ. Ἄντ. Παπακωνσταντινίδης, διδάσκων τὰ Ἑλληνικά εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, εἶναι διδάκτωρ τοῦ Ἑθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, ὡς καὶ ὁ καθηγητῆς τῶν Μαθηματικῶν κ. Ἰ. Φλετούρης, οἱ δὲ λοιποὶ καθηγηταὶ τῆς Ρωμουνικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς εἶναι ἐπίσης διδάκτορες Πανεπιστημίου, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἐγκυρίου νόμου.

185 Κατὰ τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον 1914 ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Κοινότητος προτίθεται νὰ προσθέσῃ καὶ ἑβδόμην τάξιν εἰς τὸ Ἀρρεναγωγεῖον, ὅποτε θὰ παρακαλέσῃ δι' ἀναφορᾶς τῆς τὸ Σ. Υπουργεῖον, νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ Σχολεῖον τῆς Κοινότητος ὡς ἰσοβάθμιον πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι Ἑλληνικά Σχολεῖα, ἅτε τῆς δημιουργηθησομένης ἑβδόμης τάξεως ἀναλογούσης πρὸς τὴν τρίτην τάξιν Ἑλληνικοῦ Σχολείου.

190 Εὐελπιστῶ, ὅτι ἡ εἰς τὸ Σ. Υπουργεῖον ὑποβληθησομένη αἴτησις αὕτη τῆς Κοινότητος θὰ τύχῃ πλήρους ἐπιδοκίμασις καὶ ὅτι θὰ δοθῇ ἡ ἔγκρισις ἐπ' ὠφελείᾳ μιᾶς τῶν σπουδαιότερων ἐν τῷ ἔξωτερικῷ Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων.

195 Καὶ ταῦτα ὅσον ἀφορᾶ τὸ ἱστορικόν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Βραΐλας καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν λειτουργούντων ἐκπαιδευτηρίων καὶ τοῦ ναοῦ.

200 Κατὰ τὴν ἐνταῦθα ὑπερδιετῆ διαμονήν μου ἠσθάνθην τὴν παντελῆ παρὰ τῇ Κοινότητι ἔλλειψιν Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος πρὸς ἀρωγὴν τῶν ἀπόρων καὶ ἀσθενούντων ὁμογενῶν, τῶν τε ἐγκατεστημένων ἐνταῦθα καὶ τῶν παρεπιδήμων, καθ' ἃ καὶ ὁ ἀξ. Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος κ. Γ. Κουντούρης τονίζει ἐν τῇ εὐγλώττῳ αὐτοῦ λογοδοσίᾳ τοῦ 1912. Τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἔσχον ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα ἐλεύσεώς μου μέλημα ἐκ τῶν κυριωτέρων ἀλλὰ τὰ ἐπελθόντα ἐν τῷ μεταξύ σοβαρὰ πολιτικά γεγονότα καὶ αἱ
205 πολλαπλαῖ συνδρομαί, ἅς οἱ ἐνταῦθα ὁμογενεῖς προσήνεγκον ὑπὲρ τῶν διαφόρων ἐθνικῶν ἀναγκῶν, καὶ ἡ ἐμπορικὴ κρίσις, ἡ μαστίσασα τὴν χώραν ταύτην ἐπὶ δύο ἔτη, δέν μοί ἐπέτρεψαν δυστυχῶς νὰ ἐνεργήσω τὰ δέοντα, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ πόθου μου τούτου. Ἐλπίζω ὁμως ὅτι τὸ τοιοῦτον ἔργον θὰ γίνῃ ἐν τῷ μέλλοντι ὡς ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῆς ἀνά-
210 γκης.

Ἀπολείπεται μοι ἤδη νὰ προσθέσω βραχέα τινὰ καὶ περὶ τῶν ἐτησίων δαπανῶν τῆς Κοινότητος.

Ἡ Κοινότης δαπανᾷ πρὸς συντήρησιν.

1ον. Τοῦ ναοῦ εἰς μισθοὺς τοῦ κλήρου φρ. 470

215 κατὰ μῆνα,

εἰς μισθούς Ἱεροσαλτῶν “ 270,
 ” ” τετραφώνου χοροῦ “ 2000

κατ' ἔτος,

220 εἰς μισθούς 2 νεωκόρων κατὰ μῆνα 150,
 εἰς δαπάνην ἠλεκτροφωτισμοῦ ἐσχά-
 τως εἰσαχθέντος 60-70.

2ον. Τοῦ Ἀρρεναγωγείου, εἰς μισθούς διδασκαλικοῦ προσωπι-
 κοῦ καὶ ἄλλας δαπάνας περίπου 15.000 φράγκων ἐτησίως.

225 3ον. Ὡς δαπάναι διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ κατὰ Σεπτέμβριον
 ἐνεστῶτος ἔτους ἐγκαινισθησομένου Παρθεναγωγείου ὑπολογίζονται
 ὡς ἔγγιστα φράγκα 7-8000 ἐτησίως.

Οἱ ὄροι, ὑφ' οὔς ἡ ἐνταῦθα Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία λειτουργεῖ, εἶναι οἱ
 ἑξῆς:

230 Κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ ρωμουνικοὺς νόμους οἱ ἱερεῖς τοῦ ἐνταῦθα ἑλλη-
 νικοῦ ναοῦ διορίζονται ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος, ἀναγνωρίζο-
 νται δέ ὡς τοιοῦτοι ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου τῆς Ρωμανίας, ὅστις
 εἶναι ὁ κατὰ καιροὺς ἐπίσκοπος τοῦ Κάτω Δουνάβεως.

Περαίνων ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὡσαύτως συνημμένως ὧδε:

235 1ον. Ἀκριβῆ κατάλογον τῶν μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος
 Βραΐλας.

2ον. Ἐν ἀντίτυπον τοῦ διέποντος αὐτὴν Κανονισμοῦ,

καὶ 3ον. Τρεῖς λογοδοσίας τοῦ ἀξ. Προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς τῆς
 Κοινότητος κ. Γ. Κουντούρη ἀπὸ τῆς 1 Μαΐου 1900 μέχρι τῆς 30 Ἀπρι-
 λίου 1912.

240

Εὐπειθέστατος

Ὁ Πρόξενος

Δ. (δυσανάγνωστη υπογραφή).

Μέλη τῆς ἐν Βραΐλα Ἑλλ. Κοινότητος³⁶

1) Γεώργιος Δ. Καπᾶτος	4) Νικόλαος Βελιώτης
245 2) Δ. Λ. Φωτιάδης	5) Γερ. Δ. Κουντούρης, ἰατρός
3) Ἀλέξιος Κονταρᾶς	6) Γεώργ. Μαυροκέφαλος

36. Δημοσιεύονται ὅπως ακριβῶς αναγράφονται στην προξενική έκθεση.

- 7) Δ. Μανουῖσος
 8) Νικόλ. Λ. Πήλλικας
 9) Παναγ. Δεστούνης
 250 10) Πέτρος Λεβέντης
 11) Σπυρ. Ρωμάνος
 12) Σόλων Βλασόπουλος
 13) Διον. Α. Καλλίνικος
 14) Ἡλίας Περιβολάρης
 255 15) Μάρκος Καζάκης
 16) Ἄθαν. Ε. Εὐσταθιάδης
 17) Κωνστ. Σφαέλος
 18) Σωτήριος Δ. Κωστίδης
 19) Δημοσθ. Βάλσαμος
 260 20) Γεώργ. Δ. Βελισάριος
 21) Ἄλκιβ. Ἐμπειρῖκος
 22) Ἰωάν. Δημόπουλος
 23) Κωνστ. Βάγιας
 24) Διον. Γρέξης
 265 25) Μάρκος Καραβίας
 26) Παντ. Κ. Πλατῆς
 27) Γεράσιμος Κουταβάς
 28) Ἀδελφοί Μελισσαράτου
 29) Γεώργιος Γούσης
 270 30) Ἰωάννης Πατρίκιος
 31) Σπυρίδων Ἰωαννᾶτος
 32) Κωνστ. Χ. Μαυρομαμάτης
 33) Κωνστ. Γ. Χαροκόπος
 34) Φωτεινός Φραγκόπουλος
 275 35) Νικόλαος Γαλιατσᾶτος
 36) Ἀνδρέας Τσιτσίνιας
 37) Κωνστ. Παπανικολάου
 38) Σπυρ. Τοπάλης
 39) Γεώργιος Ἡ. Λεκός
 280 40) Νικόλαος Τσοῦχλος
 41) Κωνστ. Κότης
 42) Κωνστ. Μεσσάρης
 43) Γεώργιος Δράκος
 44) Σόλων Δρακόπουλος
 45) Περικλῆς Δρακούλης
 46) Γεώργ. Κ. Δρακούλης
 47) Νικόλ. Μηλιαρέσης
 48) Παναγῆς Βαλλιανᾶτος
 49) Διον. Σιμάτος
 50) Παναγῆς Μακρῆς
 51) Γεώργ. Πεταλούδης
 52) Γεώργ. Ζανᾶτος
 53) Ἀδελφοί Φουρνιώτου
 54) Ἄριστ. Μομφερράτος
 55) Κωνστ. Ἰακ. Γαβαλάς
 56) Χρῖστος Νικολάου
 57) Δημ. Παρόπουλος
 58) Ἀνδρέας Μάνος
 59) Χρῖστος Παῖζης, ἰατρός
 60) Μαρίνος Χαϊδεμένος
 61) Λεων. & Μιχαήλ Ἐμπειρῖκος
 62) Ἀχιλλεύς Χατζηπέτρος
 63) Μαρίνος Παυλάτος
 64) Γεώργιος Πόρτολος
 65) Νικόλαος Μοῦτος
 66) Λεων. Νικολαΐδης
 67) Γερ. Π. Μπαρζούκας
 68) Ἀπόστολος Παχὺς
 69) Σωτήριος Γαλιατσᾶτος
 70) Σωτήριος Πατρίκιος
 71) Εὐθύμιος Δαυῆς
 72) Νικόλαος Π. Ἰωαννίδης
 73) Ζανῆς Χρυσοβελόνης
 74) Βασίλ. Ἡλιόπουλος
 75) Μεταξᾶς Δρακόπουλος
 76) Ἡλίας Σ. Τετενές
 77) Ἀνδρέας Λαζαρῆς
 78) Ἀντώνιος Καλαντζῆς
 79) Ἰ. Κ. Τσουκάτος
 80) Γ. Λυκιαρδόπουλος
 81) Γρηγόριος Ἀ. Σταθάτος
 82) Ἀλέξ. Σκένδερ

- 285 83) Παρασκ. Ί. Τρωϊάνος
84) Γερ. Ἄννινος
85) Ίω. Γ. Ματσούκης
86) Ίω. Ν. Τσουκάτος
87) Νικόλ. Δ. Χαραλάμπης
- 290 88) Γεράσιμος Μ. Γιαννάτος
89) Ίω. Μπόκιος
90) Ἀριστ. Γαλιατσάτος
91) Σπυρ. Φραγκόπουλος
92) Γεράσ. Χ. Λαζαρής
- 295 93) Ἄντωνιος Πατρίκιος
94) Λεωνίδας Γαλιατσάτος
95) Εὐθύμιος Οἰκονομίδης
96) Σπυρογιάννης Θεοφιλάτος
97) Γεώργιος Φιδέλης
- 300 98) Γεώργ. Κόγκος
99) Παναγῆς Σπυράτος
100) Κωνστ. Παυλίδης
101) Διον. Ε. Σταθάτος
102) Κ. Μαραγκόπουλος
- 305 103) Πάνος Γιαννάτος
104) Γεώργ. Κουβαράς
105) Εὐάγγελος Νικολάου
106)? Εκτωρ Δρακούλης
107) Σπυρίδων Σεραφίδης
- 310 108) Θεμιστ. Σεραφίδης
109) Δημ. Κοσμέτος
110) Νικόλ. Σκριβάνος
111) Διον. Μήλλας
112) Γεράσ. Φραγκόπουλος
- 315 113) Μιχαήλ Ραζῆς
114) Νικόλαος Α. Βρετός
115) Γεώργ. Κωστομύρης
116) Ἀλέξ. Μελάς
117) Νικόλ. Ν. Σπαρτίνης
- 320 118) Γεώργ. Ἄ. Δρακούλης
119) Θεολόγος Θεολογίδης
120) Σίμων Λυρίτης
- 121) Μάρκος Χαρσούλας
122) Μιλτ. Σβορώνος
123) Γαβριήλ Φ. Βιολάτος
124) Γεώργ. Τροχάνης
125) Γεώργ. Καραβίας
126) Περικλῆς Μονᾶς
127) Κωστῆς Κώστας
128) Κλέαρχος Ξενάκης
129) Ἄθαν. Καρβελᾶς
130) Χρῖστος Ἀναστασίου
131) Νικόλαος Κοκώλης
132) Κυριάκος Ζαμπάτης
133) Γεώργ. Λοῖζος
134) Εὐάγγελος Τσουῆλος
135) Ίω. Ψώρας
136) Δημ. Πόρτολος
137) Ἀργύρης Παπαδάτος
138) Παναγ. Χαροκόπος
139) Ἀχιλλεύς Λιόντος
140) Γεώργ. Χαριτόπουλος
141) Μιχαήλ Λαγός
142) Ίω. Ν. Τσάκωνας
143) Σπυρ. Τσήγκας
144) Δημ. Ἀγούδημος
145) Ἀναστ. Γάγαλης
146) Θεόδ. Σβορώνος
147) Ἄγγελος Ν. Τσαγανέας
148) Γεώργιος Χαρίσης
149) Χαραλ. Καββαδίας Λαμπαρδῆς
150) Στυλιανός Κουφοδόνης
151) Παναγῆς Ἀντύπας
152) Παναγῆς Ζήσου
153) Κωνστ. Ματθαίου
154) Σταμάτιος Ἀποστολάτος
155) Σπυρίδων Ίω. Μπόκιος
156) Χαράλ. Καββαδ. Τσαμαρέλος
157) Ἄντωνιος Ἐξαρχος
158) Νικήτας Καμπουρόπουλος

	159) Δημ. Γεωργακάκης	172) Ίω. Κουταβάς
	160) Κωνστ. Μπουτζάρας	173) Χαραλ. Δαυής
325	161) Δημ. Γεωργακάκης	174) Παναγής Πατρίκιος
	162) Νικ. Σαβράμης	175) Μιλτ. Τσιλέντης
	163) Βασίλ. Λυκιαρδόπουλος	176) Χρῖστος Μαλίτσικος
	164) Γερ. Καραντινός, ιατρός	177) Όδησσεύς Βικᾶτος
	165) Λάσκαρης Μόσχου	178) Γεράσιμος Σουπιανᾶς
330	166) Διον. Μιχαλιτσιάνος	179) Παναγής Χαλικιάς
	167) Μαρῆς Στρατιώτης	180) Σπυρίδων Όλ. Λυκιαρδό- πουλος
	168) Χαραλ. Παπαντωνᾶτος	181) Όριστόδημος Κουτσούδης
	169) Όω. Γρανιτσιώτης	182) Σπυρίδων Βαρβάτης
	170) Μιχαήλ Τζουρῆς	183) Όριστοτέλης Μαρούλης.
335	171) Γεράσιμος Χαλικιάς	

SUMMARY

A CONSULAR REPORT ON THE GREEK COMMUNITY OF VRAILA (1914) THE STRONG PRESENCE OF THE IONIANS

by

G. N. Moschopoulos

The existing bibliography provides special references on the presence and activities of the Ionian people in Romania and the Danube area as well as the city of Vraila. The fact has been pointed out by N. Jorga who reports that the largest number of the Greeks in Vraila came from the Ionian Islands. Recently, (1996) Cornelia Papacosta Danielopolu and later Christian Filip (the second under the supervision of the noted historian Olga Cicanci) provided important information, showing that the Ionians played a significant role in the commerce and shipping of the Danube. They even noted that among the Ionians who settled there, the presence of the Cephalonians was especially strong. That same fact is documented, once more, in the list of members of the Greek Community of Vraila, published in this study, showing that 40% of the Greeks that settled there came from the Ionian Islands.

This report by the Greek Consul in Vraila, written after a relative circular (28445) of the Greek Department of Foreign Affairs, provides a brief historical account of the life and activities of the Greek Community, concluding in a distinct picture of its status at a crucial time (1914) when the first Balkan Wars had broken out. The report itself is then a condensed monograph of the Greek Community of Vraila, promoting research based on the new facts provided and confirming older information. The new facts, referring to their endeavors in strengthening the community, education, establishment of a church, their economic situation, as well as listing by name more than 183 members of the Community, can be usefully analyzed and compared to those of independent Greece, the Ionian Islands and the areas where Greek people are still in bondage.

